

เชื่อมโยงวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่พฤติกรรมปรับตัว

Dan Rathbun / DAI

ประชากรในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนล่างกว่า 60 ล้านคน
มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความมั่นคงทางอาหาร
โภชนาการ และสุขอนามัยที่พึ่งระบบนิเวศวิทยาและ
นิเวศบริการจากแม่น้ำโขง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้
น้ำเพื่อเกษตรกรรม และประมง

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยการสนับสนุนจากองค์การเพื่อ
การพัฒนาระหว่างประเทศแห่งสหรัฐฯ (USAID) เนื้อหาใน
เอกสารฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบของดีไอเท่านั้น ไม่มี
ความเห็นของ USAID หรือรัฐบาลสหรัฐฯ แต่อย่างใด
แหล่งข้อมูล: <http://www.mekongarcc.net/resource>

แนวทางระดับภูมิภาค

ด้วยลักษณะภูมิทัศน์ที่โดดเด่นเป็นพรมแดนระหว่างประเทศในคาบสมุทรอินโดจีนของ
แม่น้ำโขง ทำให้โครงการแม่โขง เออาร์ซีซี (Mekong ARCC หรือ Mekong Adaptation
and Resilience to Climate Change) ภายใต้การสนับสนุนจากองค์การเพื่อการพัฒนา
ระหว่างประเทศแห่งสหรัฐฯ (USAID) เลือกแม่น้ำโขงเป็นจุดศูนย์กลางของการศึกษาและ
ประเมินความเปราะบางทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพัฒนากลยุทธ์แนวทางการปรับตัว เพื่อจัดการ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของ 4 ประเทศในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง อัน
ประกอบไปด้วย กัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม โครงการนี้ได้นำเอาแบบจำลองสภาพ
ภูมิอากาศระดับโลกมาปรับ เพื่อจำลองสภาพอากาศในระดับลุ่มน้ำโขง เพื่อให้เกิดความ
เข้าใจในปัญหาและผลกระทบในพื้นที่ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีการแปลงผลการศึกษ
ดังกล่าวให้เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมสร้างความยืดหยุ่นและการปรับตัวของ
ชุมชนเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งยังช่วยพัฒนา
ความเป็นอยู่ของสมาชิกชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

นวัตกรรมเชิงวิทยาศาสตร์ตอบโจทย์เชิงนโยบาย

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ต่อผลผลิตทางการเกษตร
และระบบนิเวศของลุ่มน้ำโขงตอนล่างได้อย่างไร? ปัจจุบันความเข้าใจในเรื่องนี้ยังอยู่
ในวงจำกัด ดังนั้น การศึกษาเรื่องผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ (CCAI Study หรือ Climate Change Adaptation and Impact Study) ในแถบ
ลุ่มน้ำโขงตอนล่างของโครงการ Mekong ARCC จะช่วยนำเสนอองค์ความรู้สำคัญที่ขาด
หายไป ผลการศึกษาของโครงการจะแสดงให้เห็นถึง สภาพอากาศรุนแรงที่จะคุกคามต่อ
ทรัพยากรธรรมชาติและผลผลิตทางการเกษตรที่ปลูกเพื่อการยังชีพและเชิงพาณิชย์ เช่น
ข้าว กาแฟ ยางพารา ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผลการนำผล
การศึกษาจากแบบจำลองข้อมูลตัวอย่างไปปรับใช้ในพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำ และพื้นที่เสี่ยงที่
คาดว่าพืชผลทางการเกษตร ผลผลิตทางการประมง และความอุดมสมบูรณ์ของระบบ
ธรรมชาติจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ที่มันักวิจัย Mekong ARCC จะนำเสนอข้อมูล
เชิงวิทยาศาสตร์สำหรับผู้กำหนดนโยบายระดับภูมิภาค นำไปใช้วางแผนกลยุทธ์รับมือกับ
สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงทั่วบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนล่าง โดยประเมินความเปราะบาง
ทางการเกษตรและระบบนิเวศวิทยา ตลอดจนวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของข้อมูลให้เกิด
กิจกรรมแบบบูรณาการ

การบูรณาการความรู้เชิงวิทย์เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ Mekong ARCC คือ เป็นสะพานเชื่อมระหว่างองค์ความรู้
ขั้นสูงทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง
ผลที่ได้รับจากการศึกษาจะนำมาใช้ประเมินทางเลือกในการปรับตัวของชุมชนที่เข้าร่วม
โครงการ ซึ่งจะต้องเป็นแนวทางการปรับตัวที่ชุมชนปฏิบัติอยู่ในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง

นาข้าวในเวียดนาม: ประชากรจำนวนมากกว่าหนึ่งล้านคน กำลังจะสูญเสียที่ดินทำกินจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งและระดับน้ำทะเลที่หนุนสูงเข้าสู่ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

ติดต่อสอบถาม

องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งสหรัฐฯ (USAID)

แสงโรจน์ ศรีสวัสดิ์ไกรสร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
อาคาร แอทลินี, ชั้น 25
63 ถนนวิทย์
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: (66-2) 257 3000
โทรสาร: (66-2) 257 3099
อีเมล: ssrisawas@usaid.gov

โครงการ Mekong ARCC

เสาวลักษณ์ จรุงจิงวิสุทธิ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารและการจัดการองค์ความรู้
อาคารมหาทุนพลาซ่า, ชั้น 11
888/118 ถนนเพลินจิต
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: (66-2) 650 9919-21
โทรสาร: (66-2) 650 9922
อีเมล: saowalakj@dai.com

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติม

www.mekongarcc.net
www.facebook.com/MekongARCC
www.twitter.com/MekongARCC

โครงการ Mekong ARCC จะส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบนิเวศและการปรับตัวของชุมชนให้เข้ากับสถานการณ์ในท้องถิ่น เพื่อจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อชีวิตชนบทในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การจัดสรรน้ำ บริการสาธารณสุข เกษตรกรรม ความมั่นคงทางอาหาร ความหลากหลายทางชีวภาพ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และภัยธรรมชาติ แนวคิดริเริ่มเหล่านี้จะช่วยประชาชนกลุ่มเสี่ยงนำความเข้าใจเชิงวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวและความยืดหยุ่นในการทำการเกษตร การประมง และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบดั้งเดิมต่อไป

การประเมินมูลค่าของระบบนิเวศบริการ

เพื่อตอบสนองการวางแผนพัฒนาของ 4 ประเทศในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง โครงการ Mekong ARCC จะดำเนินการวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจของระบบนิเวศบริการ เพื่อประเมินมูลค่าที่แท้จริงของการให้บริการของระบบธรรมชาติ พืชผล ประมง และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อสินทรัพย์เหล่านี้ ทีมงาน Mekong ARCC จะพัฒนาแนวทางปฏิบัติของแต่ละประเทศภายใต้โครงการ เพื่อช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายและนักวางแผนสามารถผนวกมูลค่าของระบบนิเวศเข้ากับกรวางแผนพัฒนาระดับชาติได้

การขยายผลความสำเร็จ

โครงการจะจัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้นในแต่ละประเทศจากทั้งหมด 4 ประเทศ เพื่อส่งเสริมการจำลองรูปแบบที่เหมือนกัน การขยายผลความสำเร็จ และการผลักดันให้แนวทางการปรับตัวของชุมชนบรรลุผลสำเร็จ

การแบ่งปันองค์ความรู้

จะมีการนำเสนอผลของกิจกรรมภายใต้โครงการผ่านเวทีความรู้ระดับภูมิภาค และงานประชุมสัมมนาต่างๆ ไปยังผู้ปฏิบัติ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเทศในโครงการ:

สปป. ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม

ผู้ดำเนินโครงการ:

- ดีเอไอ (Development Alternatives Inc. – DAI)
- ศูนย์นานาชาติเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (The International Center for Environmental Management – ICEM)
- สถาบันทรัพยากรโลก (World Resources Institute – WRI)